5 Hb 04: 11

HELVETIAE PAGI seu CANTONES. XIII. OHRT der EIDGENOSSSCHAFT. 1. ZURICH. 2. BERN. 3. LUCERN. 4. URI. 5. SCHWEIZ. 6. UNDERWALDEN. 7. ZUG. 8. GLARUS. 9. BASEL. 10. FREIBURG. 11. SOLOTHURN. 12. SCHAFFHAUSEN. 13. APPENZELL. CONFOEDERATI. ZUGEWANDTE OHRT 1. S. GALLEN ABT. 2. S. GALLEN STATT. 3. PŮNDTEN. 4. WALLIS. 5. MULHAUSEN. 6. BIEL. 7. NEŬBURG. NEUFCHATEL. 8. GENFF. GENEVE. 9. BISCHOFF BASEL Tigurinis, Lucernenſibus, Urijs, Suitenſibus, Subſylvanis, Tugienſibus, Glaronenſibus, qui VII. Cantones veteres, VII alte Ohrt vulgo vocantur, parent 1. THURGEŬ, adſcitis in criminatibus Bernenſibus, Friburgenſibus, et Solodorenſibus. 2. SARGANS. 3. FREYEAMPTER. 4. RHEINTHAL. adſcitis Abbatiſcellanis, Tigurinis, Bernenſibus, Lucernenſibus, Urijs, Suitenſibus, Subſylvanis, Tugienſibus, Glaronenſibus, qui VIII. Cantonum Veterum nōie veniunt, paret BADEN. Grafſch^t. XII. prim. Canton. juriſdiction. agnoſcunt Præfecturæ Transalpinæ. 1. LAUIS, LUGANO. 2. LUGGARUS, LOCARNO. 3. MENDRIS. 4. MEINTHAL. Bernenſium et Friburgenſium Dominio ſubſunt 1. MURTEN. 2. SCHWARZENBURG. 3. ESCHALENS. 4. ORBE. 5. GRANSON. Uriorum, Suitenſium et Subſylvanorum ſunt 1. BELLINZONA. 2. RIVIERA. 3. VALLEBREGNIA. PALENSERTHAL. Suitiorum et Glaronenſium GASTER. CASTRARHAETICA. Sui juris ſunti. RAPERSCHWEIL. 2. ENGELBERG. 3. GERSAU.

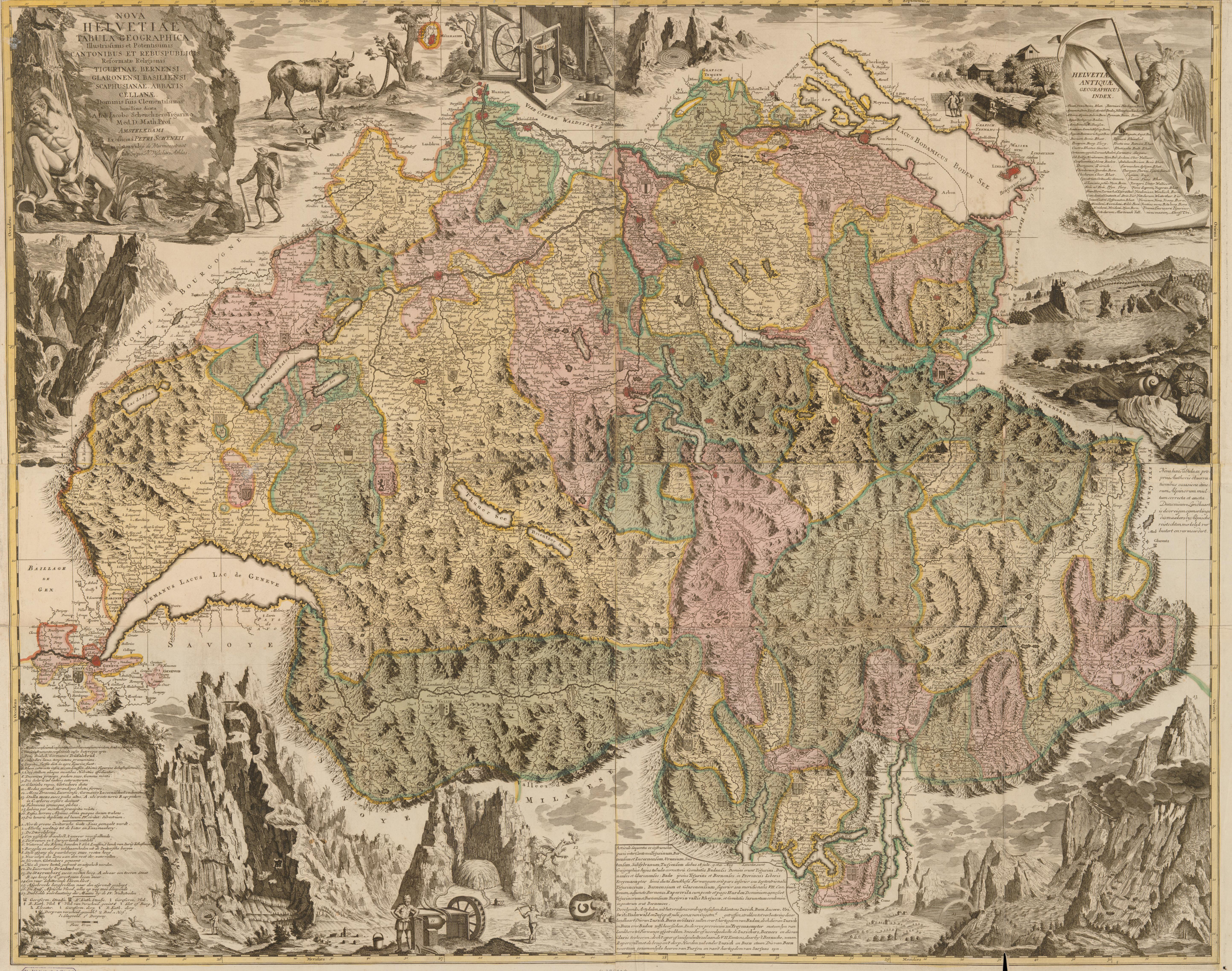

NOVA HELVETIAE TABULA GEOGRAPHICA

Illuſtriſsimis et Potentiſsimis
CANTONIBUS ET REBUSPUBLICIS
Reformatæ Religionis
TIGURINAE. BERNENSI.
GLARONENSI. BASILIENSI.
SCAPHUSIANAE. ABBATIS
CELLANÆ.
Dominis ſuis Clementiſsimis
humillime dicata
A Joh. Jacobo Scheuchzero Tigurino
Med. D. Math. Prof.
AMSTELÆDAMI
Ex officina PETRI SCHENKII
in platea vulgo de Warmoesstraat
ſub Signo N. Viſschers Athlas.

HELVETIÆ ANTIQUÆ GEOGRAPHICUS INDEX.

Aduatii, Vicus Davos, Rhæt.	Paterniacū Päterlingen Bern.
Aquarum Stein Zür S. Moritz V.	Penloc, Villeneuf rev. Lac Lem. Ber.
Albona Alpona Aubone Bern.	Pyrenesta Büren, Bern.
Aquæ Verbigenæ Baden.	
Arialbinū Mülhaüſen.	
Aventicum Avenche Wiflisp Bern.	
Augusta Rauracorū Augst Bas.	Rauracorū Augusta, Augst Bas.
Birum. Bevio. Rhæt.	Regusci Rheinthal.
Burgum Burg. Turg.	Rhætia ima Ratzüns. Rhæt.
Castra Rhætiæ. Gaster.	Rhætia alta Realt. Rhæt.
Certiacum oppidū Zurzach Baden.	Sarunetes, Sargans.
Col. Iul. Eq. Nevidurum. Nyon Ber.	Seduni. Ober Wallisser.
Confluentia Coblenz Baden.	Stabulum Bivium. Bevio Rhæt.
Duregum. Zürich.	Tarresedum Splügen Rhæt.
Ebrodunum Yverdun Bern.	Thuregum Thuricū Tigurū Zurich.
Ebodurum. Chur. Rhæt.	Tugium. Zug.
Equestrium Civitas, aliis: Geneve.	Tuscia. Tusis. Rhæt.
al Lauſane, potiūs Nyon Bern.	Veragri. Unter Wallisser.
Fines ad Fines, Pfyn. Turg.	Vicus Suprem, Vespran. Rhæt.
Forum Liberū Zurzach al Keiſerst Bad.	Vindoniſsa, Windiſch, Bern.
Ganodunū al Constantz al. Stein Zür.	Vitodurum. Winterthur. Zür.
Imum Castrū Tieſſencasten Rhæt.	Viviscum. Vivis. Veray. Bern.
Minidunū. Minnidunū Mildē Bern.	Vocetius mons. Bötzberg. Bern.
Nevidunū. Nevidunū. Nyon Bern.	Urania Tauriscorū Tigurinor.
Octodurum. Martinach Vall.	vicus maxim, Altorff. Uri.

Nova hæc Tabula ex propriis Authoris obſervationibus occaſione itinerum Alpinorum multum correcta et aucta. Deeze nieuwe Landkaart is door eigen opmerkinge des maakers by Alpische reistochten, merkelyk verbetert en vermeerdert.

1. Modus conficiendi caſeum raſilem Glaronenſium viridem. Scabzi[illegible] dictum.
2. Varia instrumenta conficiendo caſeo butyroque apta.
3. Pons Diaboli, Germanice Teüffelsbruk.
4. Calandari lacus, tempestates prænuncians.
5. Ceſpites, Turffæ dicti in agro Tigurino fiunt.
6. Rheni cataracta infra arcem Lauffen, ditionis Tigurino Schafhuſienſis.
7. Chrystallum aliaque montibus Helvetius effodiuntur.
8. Deſcenſus præceps, pedum 10110, Gemmii montis.
9. Iris Solaris ad radices cataractarum.
10. Glaciales rupes, Gletscheri dictæ
11. Modus gyrandi cavandique lebetes ferreos.
12. Mons Draconis Lucernenſis; Germanice Lucerniſcher Drachenſtein.
13. Stella mons 12000 pedes altus, A. ubi erecta turris B. 240 pedum in C. arbores creſcere deſinunt.
14. Fulmineus igneusque globus.
15. Labina per montium præcipitia voluta.
16. Rufus, torrens Alpinus, obvia quæque Secum trahens.
17. Iris lunaris duplicata ad lacum IV. civitat: Silvestrium.

1. Hoe de groene Zwitzersche Geite-Kaas gemaakt wordt.
2. Allerlei werktuig tot de boter en Kaasmaakery.
3. De Duivelsbrug.
4. Een yſſelyke draeikolk, 't onweer voorſpellende.
5. Turfveenen in 't Zurigerlandt ontdekt.
6. Waterval des Rhyns, beneden 't Slot Lauffen, S'lands van Zurig Schafhuizen.
7. Bergglas en andere zeldzaamheden uit de Zwitserſche bergen.
8. Style afgang des paarlebergs 10110. voeten hoog.
9. Weerschyn des Zons aan den voet der watervallen.
10. Yſrotzen, Gletschers genaamt.
11. Hoe de yzere keetels gedraeit en uitgeholt worden.
12. De Lucernsche Draakenberg.
13. De Starrenberg 12000. voeten hoog, A. alwaar een tooren Staat B. 240 hoog by C. groeit geen boom meer.
14. Een vuur Schitterende blixem kloot.
15. Afgebrooke bergbrokken naar den afgrondt gesleept.
16. De Ruif, Alpische Vloed, alles op weg meē Sleepende.
17. Dubbelde weêrkaatzing der Maane by de IV. Waltsteeden.

♖ Gereform. Steedje. ♖ R.^t Kath. Steedje. ♁ Gereform. Vlek.
♁ R. Kath. Vlek ♁ Vlek van Verscheid. gezint ♁ Slot of Burg.
⛪ Klooster. ♁ Gereform. dorp ♁ R. Kath. dorp.
♁ Dorp van verscheid. gezinth.^d ♀ Bad. ○ Hof.
⁂ Slagveld. ∫ Bergweg.

Twee Uren

Articuli Sequentes ex instrumento pacis inter Cantones Tigurinum, Bernenſem et Lucernenſem, Uranium, Suitenſem, Subſylvanum, Tugienſem diebus 18 julii. 9 et 11. Aug. Sancitæ, sunt Geographicæ hujus tabulæ correctorū. Comitatūs Badenſis Domini erunt Tigurini, Bernenſes et Glaronenſes; Badæ ipsius Tigurini et Bernenſes. in Provinciis Liberis Freyenaempter lineā ductā Lunckhofā Farwangam erit pars inferior seu Septentrionalis Tigurinorum, Bernensium et Glaronenſium, ſuperior seu meridionalis VII. Cantonum, adjuncto Bernenſi. Rapersvila cum ponte et pago Hurden Dominium agnoſcet Tigurinorum et Bernenſium. Turgoviæ vallis Rheguscæ, et Comitatūs Sarunetum condomini in posterum erunt Bernenſes.

De volgende Artykelen, uit het vredensverdrag tuſschen de Kantons Zurich, Bern, Lucern, Uri, Swits, Underwald en Zug op 18 julii, 9 en 11 van Oogstm.^d getroffen, strekken tot verbeetering dezer landkaart. Die van Zurich, Bern en Glaris zullen over 't hartogdom van Baden, doch die van Zurich en Bern over Baden zelfs heerſchen. In de vrye provincien zal Freyenaempter met een lyn van Lunkhove tot Farwange afgetrokken, 't needer of noordgedeelte de Zurichers, Berners en die van Glaris toehooren; doch 't oper of zuidgedeelte zal aan de VII Kantons, daarby 't Bernsche, wezen. Rapersvill met de brug en 't dorp Hurden zal onder Zurich en Bern staan. Die van Bern voortaan gezamenlyke heeren van Turgou en van 't hartogdom van Sargans zyn.

Stadtbibliothek Zürich
Schw. Ms. V A. 6

1: 325000